

OKRESNÍ SOUD PRAHA-VÝCHOD

Na Poříčí 1044/20, 112 97 Praha 1

Tel.: 221 729 311 (399), Fax.: 257 005 060

e-mail: podatelna@osoud.prahv.justice.cz, ID datové schránky: zyaabwu

Naše značka: 43 Si 42/2019

XXXXXXXXXX

Vaše značka: ///

Vyřizuje: XXXXXXXXXXXX

Dne: 19. února 2019

Informace dle zákona č. 106/1999 Sb.

Vážený pane magistře,

ve sbora uvedené věci zasíláme Vám požadovaná rozhodnutí v anonymizované podobě.

S pozdravem

Mgr. Jana Stejskalová
předsedkyně Okresního soudu Praha – východ

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Okresní soud Praha – východ rozhodl samosoudcem Mgr. Filipem Jankem v právní věci žalobce **Auto Tesárek s.r.o.**, se sídlem Palackého 344, 250 92 Šestajovice, IČ: 28494491, zastoupeného JUDr. Kateřinou Šálkovou, advokátkou se sídlem nám. Jiřího z Poděbrad 1554/6, 130 00 Praha 3, proti žalované **A MÁŠ TO s.r.o.**, se sídlem Prchalova 258, 250 73 Radonice, IČ: 28867891, zastoupenému JUDr. Petrem Vaňkem, advokátem se sídlem Na Poříčí 1041/12, 110 00 Praha 1,
o vydání věci

takto:

- I. Řízení o žalobě, již se žalobce domáhal vydání čtyř čtvrtletních daňových přiznání k DPH za rok 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, mzdové evidence za rok 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, daňového přiznání k silniční dani za rok 2010, 2011 a za 1. čtvrtletí 2012 a daňového přiznání k dani z příjmu za rok 2010 a 2011 včetně povinných účetních příloh, se zastavuje.
- II. Žalovaná je povinna vydat žalobci firemní razítko a podklady převzaté pro zpracování účetnictví, tj. účetní doklady žalobce **Auto Tesárek s.r.o.** (faktury přijaté a vydané, paragony a bankovní výpisy za období roku 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, když za období 1. čtvrtletí 2012 jsou tyto podklady blíže specifikovány v účetním deníku ze dne 25.03.2014 a soupisu závazků a pohledávek ze dne 25.03.2014, které jsou přílohou rozsudku.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Žalobce se po opravách a upřesnění žaloby domáhal vydání firemního razítka a podkladů převzatých pro zpracování účetnictví, tj. účetních dokladů **Auto Tesárek s.r.o.** (faktur přijatých a vydaných, paragonů a bankovních výpisů za období roku 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012). Tvrdil, že v roce 2010 uzavřel s žalovanou ústní dohodu, jejímž obsahem bylo vedení jeho účetnictví. Ke dni 31.3.2012 došlo k ukončení účetní činnosti, následně byla žalovaná

vyzvána, aby předala žalobci vyhotovené účetní sestavy, kompletní doklady tvořící podklady pro zpracování účetnictví a veškeré další materiály vztahující se k provádění účetních prací. Přes několik výzev žalovaná účetnictví žalobce stále zadržuje.

Při jednání dne 17.4.2014 žalobce uvedl, že oproti návrhu ze dne 10.05.2013 se nedomáhá vydání daňových přiznání k DPH za rok 2010, 2011 a 2012, mzdové evidence za rok 2010, 2011 a 2012 a daňového přiznání k dani z příjmu za rok 2010, 2011 a 2012, neboť tyto nebyly prvotní doklady, které byly předávány žalované, a žalobou požaduje pouze vydání těchto prvotních dokladů. Požadoval tedy vydat podklady pro účetnictví, nikoli výstupy z účetnictví. Předtím předložil v účetní deník a soupis závazků a pohledávek za I. čtvrtletí roku 2012 s tím, že pro období roku 2010 a 2011 obdobnými soupisy nedisponuje.

Jeho vyjádření soud posoudil jako částečné zpětvzetí žaloby a v tomto rozsahu řízení o žalobě (výrok I.), se souhlasem žalované zastavil.

Žalovaná v prvotním vyjádření předně považovala žalobu za neurčitou, neboť v ní nebylo uvedeno, jaké konkrétní účetní doklady má žalobci vydat. Potvrdila, že je zjevné, že má žalobce nárok na vydání prvotních dokladů, avšak k dílu vytvořenému žalovanou až do jeho řádného předání a zaplacení nárok nemá. Ve svém vyjádření dále podrobně popsala, jakým způsobem navázala na vedení účetnictví u fyzické osoby [redacted] s tím, že docházelo k převodu aktivit fyzické osoby na firmu Auto Tesárek s.r.o., tedy na žalobce. Uvedla, že cena za zpětnou rekonstrukci účetnictví byla dohodnuta 35,- Kč za doklad u fyzické osoby a 45,- Kč za doklad u účetnictví žalobce s tím, že se uvidí, jak se bude situace vyvíjet a celá věc se ještě doladí a upřesní. Když dle předchozích domluv vyúčtovala žalovaná objem provedených prací, sdělil pan [redacted], že jí vystavené faktury nemůže akceptovat. Žalobce tedy neuhradil faktury za zpracované účetní služby, které si objednal. Žalovaná tedy uplatnila zadržovací právo (podle § 177 obč.zák.) k účetnictví žalobce vzhledem k nezaplacení jejích splatných pohledávek vůči žalobci.

Mezi účastníky bylo nesporné, že mezi nimi byla uzavřena ústní dohoda, přesněji se jednalo o dvě dohody uzavřené současně, podle kterých měla žalovaná zpracovat účetnictví od 1.1.2010, a to jak účetnictví pro fyzickou osobu (pana [redacted]), tak pro právnickou osobu (Auto Tesárek s.r.o.). V průběhu let žalovaná, zpracovávající účetnictví, dostávala účetní doklady, a to jak od osoby fyzické (pana [redacted]), tak od osoby právnické (Auto Tesárek s.r.o.). Dále bylo nesporné, že ze strany žalované byla žalobci účtována provedená činnost, a to zpracování účetnictví, faktury mu byly doručeny, nebyly však z jeho strany hrazeny v plné výši, neboť na výši, v jaké by měla být provedená činnost účtována, se účastníci neshodnou. Došlo proto dne 31.3.2012 k ukončení účetní činnosti.

Žalovaná potvrdila, že má v držení listiny (faktury, paragony a bankovní výpisy žalobce za roky 2010, 2011 a i. čtvrtletí 2012) a razítko požadované žalobcem. Na výzvu k jejich vydání požadované doklady (účetnictví) nepředala.

Za dané situace a s ohledem na právní posouzení nesporného stavu nebylo soudem prováděno dokazování a návrh žalované na provedení dokazování jí předloženými listinami byl zamítnout.

Podle § 126 odst. 1 má vlastník věci právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje.

Podle § 175 odst. 1 obč.zák. kdo je povinen vydat cizí movitou věc, kterou má u sebe, může ji zadržet k zajištění své splatné pohledávky, kterou má proti osobě, již by jinak byl povinen věc vydat.

Podle § 177 odst. 1 obč.zák. zadržovací právo vznikne jednostranným úkonem oprávněné osoby, kterým vyjadřuje svoji vůli zadržet věc.

Z odst. 1 komentovaného znění § 175 obč.zák. jednoznačně vyplývá oprávnění věřitele využít retenční právo vůči dlužníkovi, avšak pouze v případě, že má pohledávku, která je již splatná, a současně v případě, kdy movitá věc, ke které je retenční právo uplatňováno, se nachází v jeho držbě, respektive v jeho detenci. Předpokladem výkonu retenčního práva ve smyslu výše uvedeném je rovněž výkon faktického panství nad movitou věcí ze strany věřitele, a proto není možné, aby platně vzniklo retenční právo k movité věci, kterou má u sebe třetí osoba. Podstatou zadržovacího práva je tedy odepření vydání věci, kterou je zadržovatel povinen povinnému subjektu vydat, a to až do doby dokud povinný subjekt neposkytne požadované protiplnění. Zadržovací právo má tak funkci zajišťovací a uhrazovací. Z jeho funkce uhrazovací vyplývá, že věc jako způsobilý předmět retenčního práva musí být zpeněžitelná. Za nezpůsobilý předmět zadržovacího práva judikatura například prohlásila technický průkaz silničního motorového vozidla (R 13/2008) s podrobně odůvodněným závěrem, že technický průkaz není z objektivního hlediska schopen naplnit uhrazovací funkci zadržovacího práva (NS 21 Cdo 694/2006).

Vzhledem ke shora uvedenému závěru podpořenému judikaturou Nejvyššího soudu ČR, tedy, že způsobilým předmětem zadržovacího práva je pouze věc, která je zpeněžitelná, má soud za to, že žalovaná nemůže po právu uplatňovat zadržovací právo k účetnictví žalobce. Je přesvědčen, že účetnictví žalobce není zpeněžitelné, zpeněžitelné ve smyslu plnění uhrazovací funkce není ani razítko žalobce.

Žalobce je vlastníkem věcí, jež jsou předmětem sporu (to ani nebylo mezi účastníky sporné), žalovaná nemá žádný právní titul k jejich držbě, neboť jejich vlastníkem se nestala, byly jí svěřeny v rámci dohody o vedení účetnictví, která již mezi stranami byla zrušena a zadržovací právo k nim z důvodů uvedených výše uplatňovat nemůže, proto soud žalobě vyhověl a uložil žalované vydat požadované podklady žalobci.

Co se týče určitosti žaloby a vykonatelnosti požadovaného výroku, poukazuje soud na skutečnost, že oběma stranám je zřejmé, co by mělo být vydáno, žalovaná potvrdila, že požadované listiny a razítko má ve svém držení. Požadované doklady jsou žalobou dostatečně určeny, nevzniká zde, po opravách a upřesnění provedených v průběhu řízení žalobcem, pochybnost, co by mělo být ze strany žalované žalobci vydáno. Nelze požadovat po žalobci, aby jednotlivé podklady, které jsou součástí požadovaného účetnictví, všechny přesně specifikoval, když je nemá k dispozici a žalovaná je neoprávněně zadržuje. Žalobce tak zčásti učinil u listin týkajících se I. čtvrtletí 2012, kde doložil soudu účetní deník ze dne 25.03.2014 a soupis závazků a pohledávek ze dne 25.03.2014, ve kterých jsou uvedeny jednotlivé podklady předané žalované, pro období roku 2011 a 2010 však žalobce sdělil, že obdobné soupisy nemá k dispozici. Pochybnosti o rozsahu a obsahu uložené povinnosti zde dle názoru soudu nevznikají, případně jsou odstranitelné výkladem (srov. rozhodnutí NS ČR sp.zn. 20 Cdo 1119/2004).

Výrok I. je odůvodněn ustanovením § 96 odst. 1 a 2 o.s.ř., když žalobce vzal požadavek na vydání věcí zčásti zpět, s čímž žalovaná souhlasila.

O náhradě nákladů řízení rozhodoval soud podle § 151 odst. 1 o.s.ř. a žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení při použití ustanovení § 142 odst. 2 o.s.ř. a § 146 odst. 2 věta první o.s.ř. nepřiznal. Vychází přitom ze skutečnosti, že v části, ve které bylo řízení zastaveno, procesní odpovědnost za toto zastavení nese jednoznačně žalobce, který původně požadoval vydání daňových přiznání, mzdové evidence a účetních příloh, teprve v průběhu řízení došlo ke změně, kdy byly požadovány podklady předané žalované pro zpracování účetnictví. Poměr úspěchu a neúspěchu ve sporu je na obou stranách stejný, proto soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do patnácti dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení prostřednictvím zdejšího soudu ke Krajskému soudu v Praze.

Nesplní-li žalovaný dobrovolně povinnost stanovenou tímto rozhodnutím, lze se jejího výkonu domáhat podáním návrhu u soudu (§ 251 o.s.ř.) nebo za podmínek daných zvláštním zákonem (zákon č. 120/2001 Sb.) u soudního exekutora.

V Praze dne 17. dubna 2014

Mgr. Filip Janek, v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

████████████████████

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michaela Pažitného, Ph.D., a soudců Mgr. Petry Kubáčové a Mgr. Petra Bláhy v právní věci žalobkyně **Auto Tesárek s.r.o.**, se sídlem v Šestajovicích, Palackého 344, IČ 28494491, zastoupené JUDr. Kateřinou Šálkovou, advokátkou se sídlem v Praze 3, náměstí Jiřího z Poděbrad 1554/6, proti žalované **A MÁŠ TO s.r.o.**, se sídlem v Radonicích, Prchalova 258, IČ 28867891, zastoupené JUDr. Petrem Vaňkem, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Poříčí 1041/12, o vydání věci, o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu Praha-východ ze dne 17. dubna 2014, č.j. 7 C 214/2012-64,

t a k t o :

- I. **Rozsudek soudu prvního stupně se v napadeném výroku II. mění tak, že žaloba se v části týkající se vydání razítka zamítá; ve zbylé části výroku II. se rozsudek soudu prvního stupně potvrzuje.**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudem prvního stupně.**
- III. **Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 2.178 Kč, do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku, k rukám JUDr. Kateřiny Šálkové.**

Odůvodnění:

Okresní soud Praha-východ shora označeným rozsudkem zastavil řízení v části, v níž se žalobkyně domáhala uložení čtyř čtvrtletních daňových přiznání k DPH za rok 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, mzdové evidence za rok 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, daňového přiznání k silniční dani za rok 2010, 2011 a za 1. čtvrtletí 2012 a daňového přiznání k dani z příjmu za rok 2010 a 2011 včetně povinných účetních příloh (výrok I.), výrokem II. uložil žalované povinnost vydat žalobkyni firemní razítko a podklady převzaté pro zpracování účetnictví, tj. účetní doklady žalobkyně Auto Tesárek s.r.o. - faktury přijaté a vydané, paragony a bankovní výpisy za období roku 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012, když za období 1. čtvrtletí 2012 jsou tyto podklady blíže specifikovány v účetním deníku ze dne 25.3.2014 a soupisu závazků a pohledávek ze dne 25.3.2014, které jsou přílohou rozsudku, a výrokem III. rozhodl o tom, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění rozsudku soud prvního stupně uvedl, že žalobkyně se domáhala vydání firemního razítka a účetních dokladů Auto Tesárek s.r.o. (faktur přijatých a vydaných, paragonů a bankovních výpisů za období roku 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012). Tvrdil, že v roce 2010 uzavřel s žalovanou ústní dohodu, jejímž obsahem bylo vedení jeho účetnictví, po ukončení účetní činnosti ke dni 31.3.2012 byla žalovaná vyzvána, aby předala žalobci vyhotovené účetní sestavy, kompletní doklady tvořící podklady pro zpracování účetnictví a veškeré další materiály vztahující se k provádění účetních prací, žalovaná účetnictví žalobce stále zadržuje. Žalovaná namítala, že v žalobě není uvedeno, jaké konkrétní doklady má vydat a že žalobce nemá nárok na vytvořené dílo (účetní sestavy). Tvrdila, že žalobkyně nezaplatila žalované za zpracované účetní služby, které prováděla pro žalobkyni i pro pana [REDAKCE] jako fyzickou osobu, předem dohodnutou cenu, a uplatnila proto k zajištění splatných pohledávek proti žalobkyni zadržovací právo k účetnictví žalobkyně. Soud prvního stupně dále uvedl, že mezi účastníky bylo nesporné, že mezi nimi byla uzavřena ústní dohoda, přesněji se jednalo o dvě dohody uzavřené současně, podle kterých měla žalovaná zpracovat účetnictví od 1.1.2010, a to jak účetnictví pro fyzickou osobu (pana [REDAKCE]), tak pro právnickou osobu (Auto Tesárek s.r.o.). V průběhu let žalovaná dostávala účetní doklady, a to jak od osoby fyzické (pana [REDAKCE]), tak od osoby právnické (Auto Tesárek s.r.o.). Dále bylo nesporné, že ze strany žalované byla žalobkyni účtována provedená činnost (zpracování účetnictví), faktury jí byly doručeny, nebyly však z její strany hrazeny v plné výši, neboť na výši, v jaké by měla být provedená činnost účtována, se účastníci neshodnou. Došlo proto dne 31.3.2012 k ukončení účetní činnosti. Soud prvního stupně dále vyšel z toho, že žalovaná potvrdila, že má v držení listiny (faktury, paragony a bankovní výpisy žalobce za roky 2010, 2011 a 1. čtvrtletí 2012) a razítko požadované žalobkyní a na výzvu k jejich vydání požadované doklady (účetnictví) nepředala, a že nerozporuje, že doklady a razítko jsou vlastnictvím žalobkyně. Soud prvního stupně vzhledem k jeho právnímu názoru považoval nesporný skutkový stav za dostatečný pro rozhodnutí ve věci, a neprovedl tedy důkazy listinami, které navrhovala žalovaná. Soud prvního stupně se dále zabýval podmínkami platného vzniku zadržovacího práva, připomněl, že zadržovací právo má funkci zajišťovací i uhrazovací, způsobitým předmětem zadržovacího práva je proto jen zpeněžitelná věc. Poukázal na závěry judikatury, která dospěla k závěru, že nezpůsobitým předmětem zadržovacího práva je technický průkaz motorového vozidla, neboť není z objektivního hlediska schopen naplnit

uhrazovací funkci zadržovacího práva. Účetnictví žalobce není podle názoru soudu prvního stupně zpeněžitelnou věcí, stejně jako razítko žalobkyně. Soud prvního stupně neshledal ani jiný právní důvod, pro který by žalovaná byla oprávněna mít účetní doklady a razítko ve své dispozici a dospěl tak k závěru o povinnosti vydat takové doklady a razítko žalobkyni jako vlastníkoví. Soud prvního stupně poukázal na skutečnost, že oběma stranám je jasné, co žalobkyně požaduje vydat, nevznikají zde pochybnosti o tom, co by mělo být vydáno. Žalobkyně s doklady nedisponuje a nelze po ní tedy požadovat, aby jednotlivé doklady přesně specifikovala, když taková specifikace není možná právě proto, že žalovaná tyto doklady neoprávněně zadržuje. Výrok o zastavení řízení odůvodnil soud prvního stupně zpětvzetím žaloby v odpovídající části, se zpětvzetím souhlasila také žalovaná. Výrok o nákladech řízení založil soud prvního stupně na stejném poměru úspěchu a neúspěchu obou účastníků ve věci, zohlednil přitom i částečné zpětvzetí žaloby nikoli pro chování žalované.

Proti tomuto rozsudku podala včas odvolání žalovaná, a to výslovně jen proti výrokům II. a III. Namítala, že soud prvního stupně věc nesprávně právně posoudil. Žalovaná má vůči žalobkyni splatnou pohledávku a má ve svém držení požadované doklady a razítko, jde o věci movité a žalobkyně k nim uplatnila zadržovací právo. Žádné další podmínky pro uplatnění zadržovacího práva zákon nestanoví. Zadržetí těchto účetních dokladů plní funkci zajišťovací ve vztahu k pohledávce žalované vůči žalobkyni. Je to zejména žalobkyně, kdo musí mít zájem na vydání svého vlastního účetnictví, proto právě zajišťující funkce zadržovacího práva je v tomto případě rozhodující. Věřitel má v takové případě právo, nikoli povinnost se uspokojit z výtěžku zadržované věci. Zajišťovací funkce je zde mnohem výraznější než uhrazovací, to však neznamená naprostou absenci uhrazovací funkce (přesto, že dle názoru žalované tato funkce není povinná). Dále namítala, že technický průkaz je úředním dokladem vydávaným správním orgánem, zatímco účetnictví je obchodovatelnou věcí, která se například při prodeji podniku stává součástí kupní ceny celého převáděného souhrnu majetku a závazků. Prvotní doklady jsou zpeněžitelné, pokud jsou pohledávkami nebo podkladem pro vymáhání pohledávek. Uhrazovací hodnota je dána i důkazním významem pro žalovanou, když právě zadržnými doklady může prokázat rozsah provedených prací a tím i výši své pohledávky vůči žalobkyni. Dodala, že pohledávku vůči žalobkyni uplatnila v řízení před soudem a bylo o ní nepravomocně rozhodnuto. Navrhovala, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně v napadeném výroku II. tak, že žalobu v plném rozsahu zamítne a žalované přizná náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Žalobkyně navrhovala potvrzení rozsudku soudu prvního stupně v napadené části. K odvolání žalované uvedla, že zadržené věci nejsou zpeněžitelné a žalovaná ani neprokázala existenci pohledávky, která by měla být zajištěna.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací (§ 10 odst. 1 občanského soudního řádu – dále jen o.s.ř.) po zjištění, že odvolání bylo podáno proti nepravomocnému rozsudku okresního soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 204 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozhodnutí, proti kterému je odvolání přípustné (§ 201, § 202 a contr. o.s.ř.), přezkoumal rozhodnutí soudu prvního stupně v rozsahu uvedeném v ustanovení § 212, věta první, o.s.ř., přezkoumal dále i řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo (§ 212a odst. 1, 5 o.s.ř.), a dospěl k závěru, že odvolání není důvodné. Výrok I. rozsudku soudu prvního stupně nebyl odvolacím soudem přezkoumáván a nabyl samostatně právní moci (§ 206 odst. 2 o.s.ř.).

V odvolacím řízení postupoval odvolací soud podle občanského soudního řádu ve znění účinném do 31.12.2013 (čl. II, bod 2. zákona č. 293/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony).

Podle § 3028 odst. 2 občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Podle § 126 odst. 1 občanského zákoníku č. 40/1964 Sb. (dále jen obč.zák.) vlastník má právo na ochranu proti tomu, kdo do jeho vlastnického práva neoprávněně zasahuje; zejména se může domáhat vydání věci na tom, kdo mu ji neprávem zadržuje.

Podle § 175 odst. 1 obč.zák. kdo je povinen vydat cizí movitou věc, kterou má u sebe, může ji zadržet k zajištění své splatné pohledávky, kterou má proti osobě, již by jinak byl povinen věc vydat.

Podle § 176 odst. 1 obč.zák. zadržovací právo nemá osoba, která má věc, k níž by mohlo toto právo vzniknout, u sebe neprávem, zejména jestliže se jí zmocnila svémocně nebo lstí. Zadržovací právo nemá ani ten, jemuž při předání věci bylo uloženo, aby s ní naložil způsobem, který je neslučitelný s výkonem zadržovacího práva; to neplatí, bylo-li zahájeno insolvenční řízení, ve kterém se řeší úpadek nebo hrozící úpadek dlužníka (§ 176 odst. 2 obč.zák.).

Podle § 177 odst. 1 obč.zák. zadržovací právo vznikne jednostranným úkonem oprávněné osoby, kterým vyjadřuje svou vůli zadržet věc. Oprávněná osoba je povinna podle § 177 odst. 2 obč.zák. bez zbytečného odkladu vyrozumět dlužníka o zadržení věci a jeho důvodech; jestliže smlouva, na jejímž základě má věc u sebe, byla uzavřena písemně, musí být i vyrozumění písemné.

Podle § 179 obč.zák. na základě zadržovacího práva má věřitel právo při výkonu soudního rozhodnutí na přednostní uspokojení z výtěžku zadržované věci před jiným věřitelem, a to i zástavním věřitelem.

Zadržovací právo má v první řadě funkci zajišťovací, zajišťuje splatnou a za určitých podmínek i dosud nesplatnou pohledávku věřitele a vede (motivuje) dlužníka k tomu, aby pohledávku věřitele dobrovolně splnil alespoň dodatečně. Právní úprava zadržovacího práva sice neobsahuje výslovné ustanovení o tom, že by zajištěná pohledávka mohla být v případě jejího včasného nesplnění uspokojena z výtěžku zpeněžení zadržené věci, jako je tomu například v právní úpravě zástavního práva, nelze z toho však úspěšně dovozovat, že by zadržovací právo mělo být pouhým nástrojem mimoekonomického nátlaku na dlužníka. Zadržovací právo nepochybně rovněž poskytuje věřiteli jistotu, že se bude moci uspokojit z výtěžku prodeje nebo jiného zpeněžení zadržené věci, jestliže dlužník ani dodatečně dobrovolně nesplní svůj dluh odpovídající zajištěné pohledávce, tedy že zadržovací právo má také funkci uhrazovací. Zákon tuto funkci považuje za samozřejmou, jak vyplývá z kontextu ustanovení § 175 až 180 obč.zák., a upravuje výslovně jen případný střet více věřitelů při

uspokojování pohledávek zajištěných zástavním právem a zadržovacím právem váznoucích na stejné movité věci. Věřitel se tak může uspokojit ze zadržené věci, aniž by musel spoléhat na to, že se domůže úhrady zadržovacím právem zajištěné pohledávky z majetku (z jiného majetku) dlužníka. Zadržaná věc může být prodána nebo jinak zpeněžena při soudním výkonu rozhodnutí nebo v exekuci a věřitel oprávněný ze zadržovacího práva má vždy (i kdyby tato řízení byla zahájena na návrh jiného věřitele) právo na přednostní uspokojení z výtěžku prodeje nebo jiného zpeněžení věci před jiným věřitelem, a to i před zástavním věřitelem. Předmětem zadržovacího práva jsou movité věci, kterými právní nauka a soudní praxe rozumí ovladatelný hmotný předmět nebo ovladatelnou přírodní sílu, jestliže slouží potřebám lidí, a mají tedy užitnou hodnotu (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 4. 2007, sp.zn. 21 Cdo 694/2006, dostupný na www.nsoud.cz).

Soud prvního stupně vyšel při svém rozhodnutí ze shodných tvrzení účastníků. Také podle názoru odvolacího soudu byla skutková zjištění, která soud prvního stupně učinil ze shodných tvrzení účastníků, dostatečná pro rozhodnutí ve věci samé. Pokud soud prvního stupně dospěl k závěru, že zadržené movité věci nejsou způsobilými předměty zadržovacího práva, bylo nadbytečné prokazovat existenci pohledávky zajištěné zadržovacím právem. Soud prvního stupně proto nepochybil, když neprovedl dokazování listinami navrženými žalovanou, se svým postupem se také vypořádal v odůvodnění svého rozsudku.

V odvolacím řízení byl proveden důkaz vyjádřením znalce, který žalovaná navrhla k prokázání svého tvrzení, že zadržené doklady a razítko jsou zpeněžitelné. Listinný důkaz byl vyhotoven 6.1.2016, po vyhlášení rozsudku soudu prvního stupně, jeho provedení proto nebránila koncentrace řízení ani zásada neúplné apelace (§ 118b a § 205a o.s.ř.). Uvedenou listinou bylo prokázáno, že Ing. Jaroslav Zeman, znalec z oboru ekonomika-účetnictví, shledal ze zadržovaných listin faktury vydané obtížně zpeněžitelné, bankovní výpisy a firemní razítko nezpeněžitelné, faktury přijaté jako zpeněžitelné při jejich přefakturaci na jiný subjekt a paragony (neadresné) za velice jednoduše zpeněžitelné. Dále vyložil ust. § 175 obč.zák. a uzavřel, že „řada zadržovaných dokladů je zpeněžitelná a tak naplňuje retenční právo firmy A MÁŠ TO s.r.o.“.

Žalobkyně se domáhá vydání dokladů, ke kterým jako k movitým věcem uplatnila žalovaná zadržovací právo. Předmětné doklady však odvolací soud shodně se soudem prvního stupně za způsobilý předmět zadržovacího práva nepovažuje.

Žalobkyně se domáhá vydání faktur přijatých a vydaných, paragonů a bankovních výpisů. Jde o listiny jako ovladatelné hmotné předměty, které mohou být považovány za movitou věc. Vlastní užitnou hodnotu ale nemají, neboť zachycují a dokládají závazky a pohledávky žalobkyně, jejich výši a splatnost a dále výdaje a pohyb na účtu žalobkyně, a to zejména pro potřeby vedení účetnictví. Nejde o listiny, do kterých by byla práva žalobkyně vtčena (cenné papíry). Některé z dokladů mohou sice prokazovat pohledávky žalobkyně, ovšem bez postoupení samotné pohledávky na držitele takového dokladu užitnou hodnotu nemají. Žalovaná není přitom oprávněna s pohledávkami žalobkyně jakkoli disponovat, stejně jako s podnikem žalobkyně, ke kterému účetní doklady náleží, není ani oprávněna provést přefakturaci na jiný subjekt. Není ani zřejmé, k jakému zákonem dovolenému účelu by mohly být „velice jednoduše zpeněženy“ neadresné paragony z účetnictví žalobkyně.

Účetní doklady zadržené žalovanou nejsou zpeněžitelnými věcními, a nelze k nim proto platně uplatnit zadržovací právo. Soud prvního stupně správně svůj právní závěr opřel o shora citované rozhodnutí Nejvyššího soudu sp.zn. 21 Cdo 694/2006. Přestože v dané věci nešlo o veřejnou listinu, shodné závěry se uplatní při posouzení nezbytnosti objektivní schopnosti zadržené movité věci plnit uhrazovací funkci zadržovacího práva, tedy její zpeněžitelnosti. Zpeněžitelnost zadržovaných dokladů je vyloučena už na základě povahy těchto listin a nemohla být tedy prokázána ani potvrzením znalce Zemana (které kromě právního výkladu k zadržovacímu právu obsahuje jen samotné závěry o možnosti zpeněžení některých z nich).

Zadržené listiny mohla žalobkyně využít jako důkaz k prokázání existence a výše své pohledávky, jak tvrdí, na absenci schopnosti uhrazovací funkce a tedy nezpůsobilosti předmětných dokladů jako předmětu zadržovacího práva to však nemá vliv. K zajištění důkazů slouží jiné právní instituty (např. zajištění důkazu podle § 78 o.s.ř.).

Žalovaná zadržuje listiny žalobkyně, které nejsou způsobilým předmětem zadržovacího práva, nemá ani jiný právní důvod k jejich držení. Žalobkyně listiny označila druhem listiny, obdobím, ke kterému se listiny vztahují, a vztahem ke svému podniku tak, že mezi účastníky nevzniká pochybnost o tom, co požaduje vydat. Sama žalovaná odkazuje na tímto způsobem označené listiny i ve svém právním úkonu, kterým zadržovací právo vůči žalobkyni uplatňuje, bližší identifikaci jednotlivých listin ze strany žalobkyně brání neoprávněné zadržování žalovanou.

Soud prvního stupně proto rozhodl správně, když žalované uložil povinnost účetní doklady, tak jak je specifikoval ve výroku II., vydat žalobkyni.

Tvrzení, že žalovaná zadržuje také její firemni razítko, a požadavek na jeho vydání uplatnila žalobkyně až při jednání dne 25.3.2014, ačkoli lhůta ke koncentraci uplynula dnem 27.2.2014 a nedošlo ke splnění žádných podmínek uvedených v ust. § 118b odst. 1 in fine o.s.ř., za kterých by soud mohl k takovému tvrzení přihlídnout. Vydání razítka nelze přitom považovat za upřesnění dříve podané žaloby. Žalovaná učinila nesporným jen držení účetních dokladů (listin), nikoli firemního razítka, výzva k prokázání tvrzení o předání razítka dle § 118a odst. 3 o.s.ř. byla s ohledem na koncentraci řízení vyloučena. V části týkající se firemního razítka proto žalobkyně nemůže být úspěšná.

Odvolací soud ze shora uvedených důvodů změnil podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. rozsudek soudu prvního stupně v části napadeného výroku II. týkající se vydání firemního razítka tak, že žalobu zamítí; ve zbylé části výroku II. pak podle § 219 o.s.ř. potvrdil rozsudek soudu prvního stupně jako věcně správný.

O nákladech řízení před soudem prvního stupně rozhodl odvolací soud podle § 224 odst. 1 a 2, § 142 odst. 2 a § 151 odst. 1 o.s.ř. I po změně rozsudku soudu prvního stupně zůstává poměr úspěchu a neúspěchu účastníků přibližně stejný, právo na náhradu nákladů řízení nemá proto žádný z účastníků.

V odvolacím řízení přezkoumával odvolací soud výrok II. a III. rozsudku soudu prvního stupně. Žalovaná uspěla se svým odvoláním jen v části týkající se firemního razítka, žalobkyně byla úspěšná v části týkající se vydání účetních dokladů za 3 zdaňovací období, což podle názoru odvolacího soudu odpovídá 75% úspěchu žalobkyně. Odvolací soud proto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 1, 2 a § 151 odst. 1 o.s.ř. žalované uložil, aby zaplatila žalobkyni 50 % (75-25) nákladů, které vynaložila na právní zastoupení (odměna advokáta za 2 úkony právní služby po 1.500 Kč dle § 9 odst. 1 a § 7 bod. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve spojení s ust. § 11 odst. 1 písm. g) a k) advokátního tarifu /vyjádření k odvolání proti rozsudku, účast na jednání před odvolacím soudem/, 2 paušální náhrady hotových výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu a náhrada za ve výši 756 Kč odpovídající 21% sazbě daně z přidané hodnoty, jejímž plátcem je zástupce žalobkyně, podle § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř. a § 14a odst. 1 advokátního tarifu) celkem 4.356 Kč, z toho 50 % činí 2.178 Kč.

Lhůta k plnění byla určena podle § 160 odst. 1, část věty před středníkem o.s.ř., neboť ke stanovení jiné lhůty neshledal odvolací soud žádný důvod. Místo plnění náhrady nákladů řízení bylo určeno podle § 149 odst. 1 o.s.ř.

Poučení: Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu je přípustné dovolání jen tehdy, jestliže tento rozsudek závisel na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237 o.s.ř.). Účastník může podat dovolání do dvou měsíců, jdoucích ode dne doručení písemného vyhotovení tohoto rozsudku, u Okresního soudu Praha-východ (§ 240 odst. 1, věta první, o.s.ř.).

Nebude – li povinnost stanovená tímto rozsudkem plněna dobrovolně, lze se domáhat jejího splnění návrhem na soudní výkon rozhodnutí anebo u soudního exekutora návrhem na exekuci.

V Praze dne 12. ledna 2016

JUDr. Michael Pažitný, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

██████████